

بهش: زمانی کوردی.

کۆلیژ: پهروهردە - شه قلاوه

زانکۆ: سه لاهه ددین.

بابهت : گێرانه وه ناسی

ناوی مامۆستا: م. کامران ابابکر خضر

سالی خویندن: ۲۰۲۱-۲۰۲۲

پەرتووکی کۆرس Course Book

1. ناوی کۆرس	گیپرانە وەنناسی
2. ناوی مامۆستای بەر پەرس	کامران ابابکر خضەر
3. بەش/ کۆلیژ	زمانی کوردی/ کۆلیژی پەرورده - شه قلاوه
4. پەيوهندی	ئیمیل: kamaran.khudhur@su.edu.krd
5. یەكەى خۆیندن (بە سەعات) له هەفتەیهك	(2) كاتژمێر - تیوری له هەفتەیهكدا
6. ژماره‌ی كارکردن	پۆژانی شه‌مه - دووشه‌مه - چوارشه‌مه / وانه ووتنه‌وم هه‌یه. پۆژانی یه‌ك شه‌مه - كاتژمێره‌كانی كتیبخانه. پۆژانی سی‌شه‌مه - كاراكردن و كارکردن و كۆبوونه‌وه له‌ لیژنانه‌ی تیدا نه‌ندام.
7. كۆدی كۆرس
8. پرۆفایه‌لی مامۆستا	<ul style="list-style-type: none"> • له‌ دایك بووی : پایزی (1988) له‌ قه‌زای شه‌ قلاوه .. • له‌ سالی (2007) ناوی له‌ (زانكۆی سه‌لاحه‌ددین - كۆلیژی پەرورده‌ی بنیات - به‌شی زمانی کوردی) دا هاتۆته‌وه. • ده‌رچووی سالی (2009-2010) یه‌ ، به‌ پله‌ی (یه‌كهم) ی له‌ سه‌ر ئاستی به‌شی زمانی کوردی و پله‌ی (سییه‌م) له‌ سه‌ر ئاستی کۆلیژی پەرورده‌ی بنه‌رته‌ی به‌ده‌سته‌ی بناوه به‌ نمرة‌ی (81). • له‌ (ده‌ یه‌كهمه‌كانی ده‌رچووی زانكۆیه‌ له‌ سه‌ر ئاستی هه‌ریمی كوردستان له‌ (زمانی کوردی) بۆ سالی (2010) . • ناوی له‌ (تابلۆی شانازی) یه‌ كه‌مه‌كانی زمانی کوردی تۆماركراوه. • له‌ سالی (2010) وه‌ك مامۆستا له‌ قوتابخانه‌ی (ئاقوبانی خواروو- پەرورده‌ی شه‌ قلاوه) له‌ وه‌زاره‌تی پەرورده‌ دامه‌زراوه. • دواتر له‌ سالی (2011) راژه‌ی گواستراوه‌ته‌وه بۆ به‌شی زمانی کوردی- كۆلیژ پەرورده‌ی بنه‌رته‌ی- زانكۆی سه‌لاحه‌ددین- وه‌زاره‌تی خۆیندنی بالا و توێژینه‌وی زانستی و وه‌ك (یاریده‌ده‌ری توێژه‌ر - معید) ده‌سته‌یه‌ كاربوه. • دواتر له‌ سالی (2014) ده‌ستی به‌ خۆیندنی ماسته‌ر كردوه ، له‌ زانكۆی

<p>رپه‌رپین - فاکه‌لتی په‌روه‌ده‌ی قه‌لاذزی- به‌شی زمانی کوردی .</p> <ul style="list-style-type: none"> ● له ۲۰۱۶/۶/۴ گفتوگۆی نامه‌که‌ی به‌ناو‌نیشانی (شیوازی شیعی هارچه‌رخ‌ی کوردی - کرمانجی ناوه‌راست - له سالانی ۱۹۸۰-۱۹۹۱ دا) کراوه و به پله‌ی (زۆرباش) وه‌رگیراوه و پرو‌نامه‌ی (ماسته‌ر)ی له ئه‌ده‌بی هارچه‌رخ‌ی پێبه‌خ‌شراوه . ● له رۆژنامه و گۆفاره‌کان چهند وتاریکی له بواری (کۆمه‌لایه‌تی ، رۆشنیبری ، په‌روه‌ده‌یی ، ئه‌ده‌بی) بلا‌وکردۆته‌وه . ● له‌ماوه‌ی کارکردنیدا به‌شداربووه له چهندین خوول: له‌وانه (توانستی کۆمپیوتەر، زمانی ئینگلیزی ، ریگاکانی سه‌رکه‌وتن له ژیان ، پینگه‌یانندی سه‌رکرده، زمانی فارسی ، ریگاکانی وانه ووتنه‌وو...) ● ئه‌ندامه له چهندین کۆمه‌له و ده‌سته‌ی ریک‌خراوه‌یی حکومی / ناحکومی . ● دووسال له مامۆستا بووه له به‌شی زمانی کوردی - کۆلیژی په‌روه‌ده‌ی بنه‌رته‌ی - زانکۆی سه‌لاح‌ده‌دین- هه‌ولێر ● له ۲۰۱۸ / ۱۰ / ۱۱ ، نازناوی زانستی (مامۆستای یاریده‌ده‌ری پێبه‌خ‌شراوه . ● قوتابی دکتۆرایه له کۆلیژی په‌روه‌ده‌ی - هه‌ولێر. 	
<p>چه‌مک و زاواوه‌ی گێرانه‌وه ، سه‌ره‌تایه‌ک بۆ گێرانه‌وه‌ناسی هونه‌ری گێرانه‌وه ، په‌گه‌زه‌کانی گێرانه‌وه ، ته‌کنبکه‌کانی گێرانه‌وه گێره‌وه ، گۆشه‌نیگا</p>	<p>۹. <u>وشه سه‌ره‌کییه‌کان:</u></p>
<p>۱۰. <u>ناوه‌رۆکی گشتی کۆرس:</u></p> <p>گێرانه‌وه‌ناسی بواریکی گرنگی لیکۆلینه‌وه‌ی ئه‌ده‌بییه ، لقیکه له لقه‌کانی مه‌عریفه ، مامه‌له له گه‌ل پیکهاته و ئه‌رک و چالاکییه‌کانی گێرانه‌وه ده‌کات. به واتایه‌کی تر ئه‌م زانسته له فۆرم و ئه‌رکی گێرانه‌وه توێژینه‌وه ده‌کات. واته توێژینه‌وه له وه‌سه و توخمانه ده‌کات، که ده‌قیك ده‌کن به گێرانه‌وه ، ئه‌مه‌ش له چهند ده‌یه‌ی رابردودا به به‌رده‌وامی له په‌ره‌سه‌ندندا بووه .</p> <p>هه‌رچه‌نده چه‌مکی گێرانه‌وه‌ناسی بۆ ئه‌ده‌بی کوردی چه‌مکیکی تازه‌یه ، له‌گه‌ل ئه‌وشدا گێرانه‌وه‌ناسی هینده فراوان بووه چۆته ناو کۆی جوهره‌کانی گوتاری مرۆیی ، به‌م هۆیه‌یش له‌ناو کۆی ئه‌ده‌بیاتی جیهاندا بایه‌خی زۆری هه‌یه . ته‌نانه‌ت ده‌توانین له سایه‌ی گێرانه‌وه‌ناسییه‌وه بنه‌ما و ده‌ستووری هاوبه‌شی ده‌قه گێرانه‌وه‌یه‌کان له‌ناو میلله‌ته جیاوازه‌کاندا بدۆزینه‌وه .</p>	
<p>۱۱. <u>ئامانجه‌کانی کۆرس:</u></p> <p>به‌گشتی ئامانج و تنه‌وه‌ی ئه‌م بابته ئاشناکردنی قوتابییه‌نه به‌زانستی گێرانه‌وه‌ناسی ، بۆیه و پیناسه و چۆنایه‌تی به‌کاره‌یتانی</p>	

چەمكى گيپرانەوئەناسى شىيدە كرېتتەو و ئامازە بە ھەندىك لەو بېرمەندانە دەكرېت كە بېرۆكە كانيان بوونەتە ھەويىنى دەركەوتنى چەمكى گيپرانەوئەناسى و كاركرده بەربلاوہ كانى لە بەستىنى تيۆرىي ئەدەبى و شىكارىي دەقە گيپرانەوئەبىيە كاندا .
 بۆيە لەم بابەتەدا بە وردى باس پىنكھاتە و توخمە كان و گۆشەنيگان و ئەرکە كانى گيپرانەوئە لە دەقدا دەكرېت .
 لەم سۆنگەوہ گيپرانەوئەناسى دەتوانىت يارمەتيدەريكى گرنگ بىت بۆ قوتاييان و ليكۆلەرەوانى بواری ئەدەبى كوردى بىت كە دەقە ئەدەبىيە كوردىيە كان بە شيۆيە كى زانستىيانە ھەلسەنگىنىت و كاركرده پىنكھاتەبىيە كانيان دەستنيشان بكات .

۱۲. ئەرکە كانى قوتابى:

- ئەرکە كانى قوتابى بۆ ئەم بابەتە برىتین لە :
- ئامادەبوونى رۆژانە لە كاتى وائەوتنەوہ .
- پاپەندبوون بە فەلسەفەى وائەوتنەوہى مامۆستا .
- قوتابى رۆژانە خۆى ئامادە دەكات بو ليپرسىنەوہ لە بابەتى خویندراو .
- قوتاييان ھەماھەنگ دەبن لە فيربوون دا (تەلم تەعاونى) ، ئەو بابەتانە دەخویندرين قوتاييان بە پراكتىك لە پۆلدا ئەنجامى دەدەن .
- ئامادە كوردنى سىمىنار و راپۆرتى پەيوەندار بە بابەتە كە .
- قوتابى دەبىت پابەند بىت بە ئامادەبوون لە شوپىن و كاتى ديارىكرائو بۆ تاقىكردەنەوہ .

۱۳. رېگەى وائەوتنەوہ:

- بە مەبەستى وئەوہى كورس بوکە كە چەندىن ريگا و شيۆاز بە كاردەھيىنم بو فيركردنى قوتابى وەك :
 - رېگای وائەوتنەوہ (طريقة المحاضرة).
 - رېگای گفتوگو (طريقة المناقشة).
 - رېگای پرسىنەوہ (طريقة الاستجواب).
- بۆ وئەوہى بابەتە كە چەندىن ئامرازى فيركردن بە كار دەھيىنرين وەك :
 - بە كارھىنانى داتاشۆ بو نيشاندانى ئەو پاورپۆيىنتانەى تايبەتن بە بابەتى كورس بوکە كە .
 - بە كارھىنانى وايد بورد - تەختە بۆ نوسىنى خالە گرنگە كان .
 - بە كارھىنانى چەندىن باس و توپۆيىنەوہ لە ئاستە جوړاوجۆرە كان و شلوؤفە كوردنييان لە لايەنى بابەتییى و ھونەرى .

۱۴. سىستەمى ھەلسەنگاندن:

ھەلسەنگاندنى قوتاييان بە مەبەستى زانىنى ئاستى فيربونىيانە ، ئەمەش لە رېگای تاقىكردەنەوہى رۆژانە و مانگانە و تاقىكردەنەوہى كۆرسات .
 بە گشتى بۆ ھەر كۆرسىك ، نمرە كان لەسەر (۱۰۰) ، ئەويش بەم شيۆيە دابەش دەكرېت :
 • لە كۆتايى ھەر مانگى نيويك تاقىكردەنەوہ دەكرېت: تاقىكردەنەوہى يەكەم = (۲۰) نمرە لە كۆى گشتى .
 تاقىكردەنەوہى دووہم = (۲۰) نمرە لە كۆى گشتى .

$$(نمره ی ٤٠\%) = (٢٠ + ٢٠)$$

- تاقیکردنه‌وهی هەر کۆتایی خویندن = (٦٠\%) نمره.

١٥. دهرته‌نجامه‌کانی فی‌ربوون:

له کۆتایی قوتایی ده‌گاته‌وه و نه‌نجام و مه‌به‌سته‌ی که شاره‌زاییه‌کی باشی په‌یدا ده‌کا له ته‌ده‌بی کۆنی نه‌ته‌وه‌که‌ی. دواتر ته‌وه قوتاییانه‌ی که حه‌ز له‌م بواره (ته‌ده‌ب) ده‌که‌ن ، به‌سوود وهرگرتن له‌و زانست و زانیارییه‌ی که پۆل له‌کاتی وانه‌وتنه‌وه و له‌سه‌رچاوه‌کان وهریده‌گریته ، ده‌رگای بۆ والا ده‌کا که لیکنۆلینه‌وه‌ی ته‌کادیمی و وتار له‌سه‌ر بابه‌ته‌ه باسکراوه‌کان بنووسیت و بلای بکاته‌وه و پاداشتی ماددی مه‌عنه‌وی له‌به‌رانبه‌ر وهریگریته .

١٦. لیستی سه‌رچاوه‌کان:

١. ئارام سدیق ، ستاتیکی گێرانه‌وه ، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی یاد – سلیمانی – ٢٠٠٩.
٢. ئارام محمهد ، پۆل ریکۆر و پرسى گێرانه‌وه ، چاپی یه‌که‌م ، بلاوکراوه‌ی ده‌زگای رۆسا ، هه‌ولێر – ٢٠٢١. په‌ری سالیح موفتی ، گێرانه‌وه له‌چیرۆکه‌کانی (ئه‌حمده‌ محمهد ئیسماعیل) دا، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی حاجی هاشم – هه‌ولێر – ٢٠١٢.
٣. جه‌بار سابیر ، ته‌فسوونی گێرانه‌وه ، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی ئاوینه‌ – سلیمانی – ٢٠١٠.
٤. جه‌لال ته‌نه‌وه‌ سه‌عید ، ته‌کنیکی گێرانه‌وه له‌ رۆمانی (ئیتواری په‌روانه‌) ی به‌ختیار عه‌لیدا ، به‌رپه‌وه‌رایه‌تی چاپ و بلاوکراوه‌ی سلیمانی – سلیمانی – ٢٠٠٩.
٥. حه‌مه‌ مه‌نتک ، گێرانه‌وه‌ناسی ، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی ته‌فسیر – هه‌ولێر – ٢٠٢١.
٦. رێزان په‌حمان خدر ، ته‌کنیکی گێرانه‌وه له‌ رۆمانه‌کانی (عه‌بدووللا سه‌راج) دا، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی رۆژه‌لات – هه‌ولێر – ٢٠١٢.
٧. سه‌میر ئه‌حمده‌ ئیبراهیم ، هونه‌ره‌کانی گێرانه‌وه له‌ رۆمانه‌کانی (خه‌سه‌ره‌ جاف) دا، نامه‌ی ماسته‌ر ، زانکۆی سه‌لاحه‌ددین ، هه‌ولێر – ٢٠٠٧.
٨. فه‌نسان ژووڤ ، بوتیقای رۆمان ، و. محمهد په‌حم ته‌حمه‌دی ، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی ئاراس – هه‌ولێر – ٢٠١٢.
٩. عادل گه‌رمیانی ، په‌هه‌ندی ده‌روونی له‌ چیۆکی درێژی (من و قاله‌ و سه‌گه‌که‌ی بافلۆف) دا، چاپی یه‌که‌م ، دار الشوون الیقافییه‌ العامه‌ – به‌غداد – ٢٠٠٦.
١٠. عه‌بدووللا په‌حمان ، بنیاتی گێرانه‌وه ، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی موکریان – هه‌ولێر – ٢٠١٤.
١١. عه‌بدووللا سه‌راج ، به‌ره‌و ئاستانه‌ی رۆمان و گوشه‌نیگاکان ، چاپی یه‌که‌م ، ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م – سلیمانی – ٢٠٠٧.
١٢. عه‌تا قه‌ره‌داغی ، فانتازیای گه‌رانه‌وه ، چاپی یه‌که‌م ، ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م – سلیمانی – ٢٠٠٨.
١٣. هاشم ته‌حمه‌د زاده ، جیهانی رۆمان ، چاپی یه‌که‌م ، چاپخانه‌ی په‌نجه‌ره‌ – سلیمانی – ٢٠١٥.
١٤. هاشم ته‌حمه‌د زاده ، گێرانه‌وه‌ناسی ، چاپی یه‌که‌م ، چاپمه‌نی مانگ – ??? – ٢٠١٨.

١. بابته كانى كؤرس:

كؤرسى يه كه م

مامؤستاي وانه بيژ	بابته كان	هفته كان
□	<p>يه ك _____ ترناسن :</p> <p>فهلسه فهى وانه وتنه وهى مامؤستا و فهلسهى وانه كه .</p> <p>تامانج و مهبه ستى خویندنى بابته كه روونده كريتته وه.</p>	يه كه م
	<p>گيپرانه وه چيبه ؟</p> <p>چه مك و زاراهى گيپرانه وه ناسى</p>	دووم
	<p>ده روازه يه ك بؤ سه ره دلدانى هونه رى گيپرانه وه ناسى به گشتى :</p> <p>سه ره دلدانى هونه رى گيپرانه وه لاي كورد :</p>	سيپه م
	<p>پينا سه كانى گيپرانه وه :</p> <p>ئه ركه كانى گيپرانه وه</p>	چواره م
	<p>گيپره وه كيبيبه ؟</p> <p>ئه ركه كانى گيپره وه چيپن ؟</p>	پينجه م
	<p>جوړه كانى گيپره وه :</p> <p>١ . گيپره وهى ناوه كى :</p> <p>٢ . گيپره وهى دهره كى :</p> <p>گيپره وه له روى هه بوونه وه :</p> <p>١ . بگيپره وهى راسته قينه</p>	شه شه م

		٢. بگيرڻهوي نا راسته قينه:	
		گوشه ننگا کاني گيرانهوه: ١. هه مووشت زان: ٢. هه مان شت زان: ٣. کهم شت زان:	هدوتم
		جوره کاني گيرانهوه: ١. گيرانهوي خودي: ٢. گيرانهوي بابه تي:	هه شتم
		تاقیکردنهوي کوتايي کورس (٢٠%)	نويتم
		توخه کاني گيرانهوه: ١. زمان: ٢. پرووداو: ٣. کات: ٤. شوين:	ده يه م يازده يه م
		هونه ره کاني گيرانهوه: ١. دايه لوگ: ٢. مؤنؤلوگ: ٣. دواخراو : (ناوه کي ، دهره کي ، ناويته) ٤. پيشخراو : (ناوه کي ، دهره کي ، دوباره کراو) ٥. کور تکر دنه وه . ٦. لابر دن : (راگه يه نراو ، رانه گه يه نراو) ٧. ديعن . ٨. وه سف	دوازده يه م سيژده يه م چوارده يه م

		<p>تەكنىكەكانى گېرانهوه: يەكەم : گېرانهوى تەقلیدی : دووهم : گېرانهوى بازنەيى : سېئەم : گېرانهوى چەماوھيى : چوارەم : گېرانهوى ھاوتەريپ :</p>	<p>پازدەيەم شازدەيەم</p>
		گېرانهوه لە ژانرە ئەدەبىيەكان	ھەژدەيەم
		تاقىکردنەوى دووهم : ۲۰%	نۆزدەيەم
		گېرانهوه لە چيژك و جۆرەكانى: بە نمونەوه	بيستەم
		گېرانهوه لە رۆمان جۆرەكانى: بە نمونەوه	بيست و يەك
		گېرانهوه لەدەقى شيعرييدا: بە نمونەوه	

۱۸. بابەتى پراكتيک :

۱۹. تاقىکردنەوهكان : نموویدەك لە فۆرمى تاقىکردنەوه:

بابەت : گېرانهوهناسى
 رېئەكتەوت: / / ۲۰۲۱ ، رۆژ : دووشەممە
 ماوهى تاقىکردنەوه : (كاتژمير)

سەرژاکیەتى زانکۆى سەلاحەددین/ھەولێر
 کۆلیژی پەرەردە ۰ شەقلاوه
 بەشى زمانى کوردی

بەوردی وەلامى ئەم پرسىيارانه بەدەوه:

پ ۱ / گېرانهوه چيیه؟

پ ۲ / گۆشەنيگاكانى گېرانهوه چين؟

۲۰. تېيىنى :

رەنگە بەھۆى پيويستى بوونى بابەتەكە گۆرانكارى لە كۆرسبووكە بكریت ، لەم حالەتەشدا بەرلەوه لايەنى پەيوەنديدار و قوتايبيان لە گۆرانكارىيەكە و ھۆكارەكەى ئاگاداردە كرێنەوه.

۲۱. پیداچونەوهى مامۆستای ھاوێل: